

Motie (art. 44 Reglement van Orde)

Titel: Zienswijze Meerjarig Uitvoeringsplan Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe 2026-2028

Agendapunt: 8. Ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe 2026-2028

De Raad van de gemeente Westerkwartier in vergadering bijeen op 18 juni 2026,

-kennis genomen van:

- het raadsvoorstel Ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe 2026-2028;
- de Reactienota van de colleges en besturen op de zienswijzen van de volksvertegenwoordigingen bij de ontwerp-GR;
- de beraadslagingen in het Raadsoverleg 1 van 3 juni 2026 en van de Werkgroep Nij Begun van 11 juni 2026 over dit ontwerp;
- de door de gemeenteraad unaniem aangenomen motie van 23 april 2025, waarin opgenomen de zienswijze met een uitgebreide toelichting en uitwerking op de concept-Economische Agenda Nij Begun “Samen werken”;
- de door de gemeenteraad unaniem aangenomen motie van 27 mei 2026 met de zienswijze op de Gemeenschappelijke Regeling Perspectief Groningen en Noord-Drenthe;

-gehoord de beraadslaging;

wil het onderstaande als zienswijze op het raadsvoorstel, de reactienota c.a. onder de aandacht brengen van het College van B&W, de kwartiermaker Economische Agenda van Nij Begun, betrokken colleges en besturen en het Regioberaad Nij Begun:

Geacht College van Burgemeester en Wethouders, geachte colleges en besturen, geachte kwartiermaker Economische Agenda en geacht Regioberaad Nij Begun,

Met verwijzing naar de zienswijzen die we eerder onder uw aandacht hebben gebracht (van 23 april 2025 en 27 mei 2026), doen we hierbij een zienswijze op het “Ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe 2026-2028” toekomen. We verzoeken u deze te betrekken bij de besluitvorming en uitvoering van dit Meerjarig Uitvoeringsplan.

We danken u voor het voorleggen van het Meerjarig Uitvoeringsplan. Er is veel werk en aandacht aan het plan besteed: onze waardering daarvoor. We herkennen veel in de

beschrijvingen, analyses en plannen. Voor de gemeenteraad van Westerkwartier staat daarbij één hoofdvraag centraal: hoe wordt deze langjarige economische agenda concreet merkbaar voor onze inwoners, ondernemers, dorpen, bedrijventerreinen, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties?

Wij steunen de gekozen richting van het Meerjarig Uitvoeringsplan, maar vragen nadrukkelijk om een uitwerking waarin middelen, projecten en resultaten zichtbaar en evenwichtig over de gehele regio neerslaan. Westerkwartier maakt daarvan onlosmakelijk deel uit en moet daarom ook herkenbaar terugkomen in de concrete uitvoering.

Dat betekent niet alleen bestuurlijke deelname aan Nij Begun, maar ook concrete projecten, investeringen, uitvoeringskracht en resultaten in alle delen van de regio. Wij verzoeken u daarom om in de definitieve versie per programmalijn inzichtelijk te maken welke locaties, kansen, projecten, middelen en beoogde effecten in de verschillende deelgebieden worden voorzien en hoe de evenwichtige regionale spreiding wordt bewaakt.

Algemeen:

Graag ondersteunen wij de benadering in het ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan dat de Economische Agenda een investeringskader is om de brede welvaart in de regio structureel te vergroten tot minimaal het landelijke gemiddelde in 2055.

Zoals bekend ondervinden ook inwoners van Westerkwartier gevolgen van de aardgaswinning en daarmee samenhangende activiteiten, waaronder gasopslag en winning uit kleinere gasvelden. In de gebiedsgerichte aanpak moet ook recht worden gedaan aan de feitelijke effecten daarvan binnen Westerkwartier.

In delen van onze gemeente ligt de brede welvaart onder het landelijke gemiddelde. Een benadering op basis van uitsluitend gemeentelijke gemiddelden kan relevante verschillen tussen dorpen en deelgebieden onvoldoende zichtbaar maken. Daarom pleiten wij voor een gerichte **deelgebiedsaanpak**. Die doet meer recht aan de feitelijke situatie van inwoners, dorpen en gebieden binnen Westerkwartier.

Terecht krijgt de **betrokkenheid van volksvertegenwoordigingen** aandacht. Die raakt aan de kern van het terugwinnen van vertrouwen, een belangrijk doel van Nij Begun. Volksvertegenwoordigers kunnen hun controlerende en kaderstellende rol alleen goed vervullen wanneer voortgang, keuzes, middelen en effecten inzichtelijk zijn.

Wij verzoeken het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Perspectief Groningen en Noord-Drenthe om de jaarlijkse verantwoording zo in te richten dat volksvertegenwoordigingen op een goed navolgbare wijze inzicht krijgen in:

- de locaties waar investeringen en projecten plaatsvinden;
- de regionale en inhoudelijke verdeling van middelen;
- de bereikte resultaten en maatschappelijke effecten;
- de wijze waarop wordt bijgestuurd wanneer spreiding, voortgang of impact achterblijft.

Deze verantwoording kan zoveel mogelijk aansluiten bij de Staat van Groningen en Noord-Drenthe. Wanneer deze monitoring onvoldoende informatie biedt over de verdeling van middelen, projecten en effecten over gemeenten en deelgebieden, verzoeken wij die gegevens als aanvullende informatie beschikbaar te stellen.

Zo blijft Nij Begun niet alleen bestuurlijk uitvoerbaar, maar ook democratisch herkenbaar, controleerbaar en uitlegbaar.

De inzet op een **beperkt aantal hoofdthema's** kunnen wij billijken. Versnippering van aandacht, energie en geld sorteert immers weinig effect. De keuze in de eerste jaren voor ambities op het gebied van technologie, talent en toerisme sluit goed aan bij huidige en gewenste ontwikkelingen. Deze thema's passen bij onze regio en onze toekomst.

Het is goed dat wordt doorontwikkeld op **al aanwezige regionale kracht**. Daarmee wordt voorkomen dat wezensvreemde projecten van buiten worden gedropt, die geen wortel schieten en ophouden zodra subsidie opdroogt. Investerings moeten daarom goed worden ingebed in bestaande regionale kennis-, onderwijs- en ondernemingsstructuren, zodat zij duurzame effecten bereiken.

Sterk vinden wij dat wordt uitgegaan van de **inbreng van onderwijs, ondernemingen en overheid**, de zogenoemde triple helix. Daarmee wortelt de Economische Agenda in onze noordelijke samenleving. Tegelijk vragen wij blijvende aandacht voor de positie van volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, jongeren, mkb en inwoners in de verdere uitwerking.

Wij zijn positief over de erkenning van het inhoudelijk belang van de **kunst- en cultuursector** voor onze regio. Zoals wij eerder hebben benadrukt, verdient deze sector een herkenbare plaats in de verdere uitwerking van Nij Begun. In onze visie geldt die aandacht evenzeer voor het grote belang van de landbouwsector in onze regio.

In het ontwerp wordt nog onvoldoende duidelijk gemaakt waar precies de **belemmeringen** liggen voor uitvoering van projecten en programma's. Een bekend knelpunt is bijvoorbeeld vroegefasefinanciering. Wij verzoeken u om in de verdere uitwerking expliciet te maken welke knelpunten Nij Begun kan helpen wegnemen en welke instrumenten daarvoor worden ingezet.

Specifiek:

Energie en energiereductie

In onze visie moet energie breder worden benaderd dan alleen nieuwe opwek en infrastructuur. Energiereductie is minstens zo belangrijk: meer kunnen doen met minder energie. Wat niet wordt verbruikt, hoeft ook niet te worden opgewekt of getransporteerd. Juist bij netcongestie is energiebesparing ook economische structuurversterking. Wij verzoeken u daarom om energiereductie expliciet op te nemen als ontwikkelspoor, bijvoorbeeld bij bedrijventerreinen, mkb, circulaire economie en de verbinding met de Sociale Agenda.

Mkb, ondernemers en familiebedrijven

Het is een goed plan om de mkb-ondersteuning gebiedsgericht en laagdrempelig uit te werken. Wij vragen bijzondere aandacht voor lokale ondernemingen op onze bedrijventerreinen, zzp'ers, agrarische bedrijven en ondernemers in dorpen en kernen. Ook breken wij een lans voor familiebedrijven. Deze bedrijven leveren vaak een grote bijdrage aan economische duurzaamheid, lokale binding, werkgelegenheid en stabiliteit in regionale economieën. Wij verzoeken u daarom om het begrip familiebedrijf herkenbaar een plek te geven in het plan.

De plaats en functie van lokale ondernemersfondsen verdienen verduidelijking. Daarbij gaat het om de vraag wie waarover gaat, hoe deze fondsen worden gevoed, hoe zij zich

verhouden tot bestaande instrumenten en hoe wordt voorkomen dat middelen versnipperen zonder aantoonbare impact.

Toerisme, Nienoord, erfgoed en landschap

Bij het thema toerisme vragen wij om nadrukkelijker aan te sluiten bij de aanwezige regionale kracht van Westerkwartier. Daarbij gaat het niet om één afzonderlijke locatie, maar om een samenhangend toeristisch profiel met landschap, erfgoed, cultuurhistorie, recreatieve routes, water, dorpen en verblijfsrecreatie.

Landgoed Nienoord, met circa 300.000 bezoekers per jaar, is daarvan een sterk voorbeeld.

Ook Nationaal Landschap Middag-Humsterland, de verbinding met Noord-Drenthe, erfgoedlocaties en kleinschalige recreatieve ondernemers bieden aanknopingspunten.

Daarbij verzoeken wij u niet alleen de reeds genoemde voorbeelden uit andere delen van Groningen en Noord-Drenthe uit te werken, maar ook de locaties en gebiedskwaliteiten die in de Economische Agenda zijn benoemd herkenbaar terug te laten komen in het MUP. Wij verzoeken u om in de verdere uitwerking van het toeristische programma expliciet zichtbaar te maken welke Westerkwartierse locaties, routes, ondernemers en gebiedskwaliteiten kunnen aansluiten bij de investeringen in vrijetijdseconomie.

Beschikbaarheid van middelen

In het ontwerp wordt verondersteld dat het volledige bedrag niet in de periode 2026-2028 wordt uitgegeven. Daarbij rijst de vraag hoe wordt geborgd dat deze middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van de Economische Agenda. Wij verzoeken u dit in de definitieve versie te verduidelijken.

Snel internet

Wij dringen aan op het snel realiseren van snel internet. Het gaat hier om een voorziening die van groot belang is voor technologie, talent, toerisme, ondernemerschap, onderwijs, thuiswerken en leefbaarheid. Een hedendaags bedrijf, agrarisch bedrijf of huishouden kan niet zonder betrouwbare digitale bereikbaarheid.

De 4.000 adressen die in beeld zijn moeten binnen afzienbare tijd aangesloten worden. Dat geldt ook voor de laatste overblijvende adressen waarvoor maatwerk nodig is. Gezien de eerdere rol van de provincie ligt hier tevens voor haar een taak. Volgens de bij ons beschikbare informatie telt Westerkwartier nog circa 2.000 adressen zonder aansluiting op snel internet.

Wij verzoeken u daarom om voor alle resterende adressen, inclusief relatief dure maatwerkaansluitingen, een harde uitvoerings- en financieringsroute op te nemen. Daarbij hoort ook duidelijkheid over de verantwoordelijkheid, financiering en planning van de provincie en de betrokken uitvoerende partijen.

Landbouw en innovatie

Er liggen meer kansen voor de landbouw, in het bijzonder door innovatie, digitalisering, robotisering, AI en toepassing van nieuwe technieken. Westerkwartier kent sterke landbouwkundige, agrarisch-economische en landschappelijke kwaliteiten. Wij verzoeken u deze kansen nadrukkelijker te betrekken bij de verdere uitwerking van technologie, talent en regionale economie.

Campusontwikkeling en thematische ontwikkelplekken

Het begrip campus levert door de huidige definitie verwarring op. De definitie lijkt vooral uit te gaan van klassieke campusontwikkeling rond fysieke kennislocaties. Wij vinden het belangrijk dat Nij Begun ook ruimte biedt aan bredere thematische ontwikkelplekken en

netwerken waarin onderwijs, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden samenwerken aan concrete regionale opgaven.

Voor Westerkwartier liggen dergelijke kansen onder meer rond landbouw, landschap, natuur, toerisme, erfgoed, praktijkgericht onderwijs, circulariteit en energiereductie. Denk aan verbindingen tussen BoerenNatuur, weidevogel- en coulisselandschappen, Nationaal Landschap Middag-Humsterland, Nienoord, erfgoedtoerisme en Campus Leek-Rodenburg. Wij verzoeken u daarom om de ondersteuning niet te beperken tot een smalle campusdefinitie, maar ook thematische ontwikkelplekken, praktijknetwerken en regionale samenwerkingen mogelijk te maken wanneer zij aantoonbaar bijdragen aan talentontwikkeling, innovatie, brede welvaart en economische structuurversterking.

Evenementen

De Economische Agenda is gericht op structurele economische ontwikkeling. Evenementen kunnen daaraan bijdragen wanneer zij terugkerend zijn, ondernemerschap versterken, bezoekersstromen spreiden, bestedingen in de regio vergroten en het profiel van Groningen en Noord-Drenthe duurzaam versterken.

Wij verzoeken u daarom om de inzet op evenementen niet te beperken tot eenmalige activiteiten, maar vooral te richten op evenementen en programmalijnen met blijvende economische, toeristische en maatschappelijke meerwaarde. In dat licht stellen wij voor de bijvoeging "eenmalig" te schrappen.

Bedrijventerreinen en Leek-Tolbert

Wij constateren dat bedrijventerreinen in Westerkwartier, en in het bijzonder in Leek-Tolbert, geen expliciete vermelding hebben gekregen bij de Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen. Juist hier zijn voorbeelden te vinden waar veel winst te behalen is op het gebied van verduurzaming, bereikbaarheid, herstructurering, vestigingsklimaat en economische ontwikkeling.

Wij verzoeken u daarom om bij de verdere uitwerking expliciet inzichtelijk te maken welke bedrijventerreinen in de gehele regio voor ondersteuning in aanmerking komen. Daarbij vragen wij in het bijzonder aandacht voor Leek-Tolbert, Dideldom en andere Westerkwartierse bedrijventerreinen waar aantoonbare kansen liggen voor herstructurering, verduurzaming en economische versterking.

Lelylijn

Naast de terecht genoemde Nedersaksenlijn is ook de mogelijke Lelylijn voor Westerkwartier en de noordelijke regio een relevante langetermijnontwikkeling. Wij verzoeken u deze ontwikkeling bij de verdere uitwerking van bereikbaarheid, vestigingsklimaat en economische structuurversterking te betrekken.

Internationalisering

Internationalisering krijgt in verbinding met de Economische Agenda aandacht. Wij zien dat verband zeker. Daarbij denken wij niet alleen aan werving van buitenlandse bedrijven, maar ook aan samenwerking op het gebied van technologie, talent en toerisme, waaronder kennisinstellingen, onderwijs, onderzoek, erkenning van kwalificaties en antwoorden op demografische krimp. Onze hoger onderwijsinstellingen kunnen niet zonder internationalisering waar het gaat om schaars talent.

Afsluiting

Afsluitend benadrukken wij dat Westerkwartier constructief wil bijdragen aan Nij Begun. Juist daarom vragen wij om een definitief Meerjarig Uitvoeringsplan dat niet alleen ambitieus is, maar ook concreet, evenwichtig, controleerbaar en herkenbaar voor onze inwoners.

Alleen dan wordt Nij Begun zichtbaar als langjarige investering in herstel, vertrouwen en perspectief voor de hele regio, inclusief Westerkwartier.
Wij verzoeken u onze zienswijze te betrekken bij de besluitvorming over het Ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe 2026-2028.

en gaat over tot de orde van de dag,

Zuidhorn, 18 juni 2026.

VZ Westerkwartier,	Anneke Wijnalda-Westerhof
PRO Westerkwartier,	Klaas-Wybo van der Hoek
Sterk Westerkwartier,	René de Vink
CU,	Wybe Niemeijer
VVD,	Jeroen Betten
CDA,	Ferdinand Zomerman
D66,	Rogier van 't Land
SGP,	Tim Venekamp